

HANDOUT

Didactiek in vogelvlucht:

'Met wie, ga ik, in welke situatie, met behulp van wat, waarhen?'

Leerfasen

Leren is een proces, dat zich laat duiden in een viertal fasen:

1. Reflectief observeren

Het reflectief leren als gevolg van waarnemen van een reflectie op directe ervaringen. Hierbij gaat het om: kijken, nadenken en luisteren.

2. Abstract conceptualiseren

Dit heeft alles te maken met denken en bedenken. Abstract conceptualiseren is het abstracte leren als gevolg van de vertaling van observaties en reflecties in nieuwe theorieën, modellen of benaderingen.

3. Actief experimenteren

Het actief leren als gevolg van het in de praktijk uitproberen van nieuwe begrippen. Actie, activiteiten en doen is belangrijk voor mensen in deze leerfase.

4. Concreet ervaren

Concreet leren als gevolg van het opdoen van directe ervaringen in het hier en nu. Ervaren, de intuïtie en het gevoel komen aan bod.

Deze leerfasen zijn allemaal even belangrijk in het leerproces. Volgens Kolb is leren geen op zichzelf staande bezigheid, maar een proces. Een proces dat in opeenvolgende fasen plaatsvindt. De opeenvolging van fasen creëert een dynamisch leerproces waarin het leren zich steeds opnieuw als concreet, reflectief, abstract en actief leren voltrekt. Het is van groot belang dat je bij je keuze en inrichting van werkvormen en leeractiviteiten hiermee rekening houdt.

Leerstijlen

Goede educatie is een leerproces waarbij je telkens voldoende rekening houdt met de verschillende leerfasen. Dus niet alleen het hoofd, maar ook het hart en de handen worden aangesproken.

Kortom: er valt wat te zien, te doen en te denken. Door afwisseling in manieren van leren krijgen zoveel mogelijk mensen de gelegenheid mee te doen in het leerproces, ook bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke beperking. We onderscheiden de volgende leerstijlen: de doener, de dromer, de denker en de beslisser.

Leerstijl 'doeners'

Deelnemers met deze leerstijl:

- Zijn sterk in het opdoen van ervaringen en in het experimenteren
- Leren het meest van oefenen en het doen van dingen in praktijksituaties
- Vertonen een proberend doe-gedrag
- Zijn actief, impulsief en ongeduldig en willen snel resultaat zien
- Durven risico's te nemen
- Denken vaak hardop
- Vertrouwen eerder op informatie van anderen, dan op hun eigen analytische vermogen
- Willen graag ervaring uitwisselen

Leerstijl 'dromers'

Deelnemers met deze leerstijl:

- Zijn sterk in het opdoen van ervaringen en het observeren, doordenken en analyseren
- Hebben veel voorstellingsvermogen en zijn rijk aan emoties
- Leren het beste aan de hand van voorbeeldsituaties uit de werkelijkheid
- Zien veelsoortige oplossingen en creëren ideeën
- Zijn op andere mensen gericht, willen graag meningen en gevoelens peilen, maar vinden het zelf moeilijk zelf besluiten te nemen
- Zijn goed in het verzamelen van informatie, feiten en het trekken van conclusies

Leerstijl 'denkers'

Deelnemers met deze leerstijl:

- Zijn sterk in abstracte begripsvorming, het maken van regels en in het observeren en reflecteren
- Leren gemakkelijk aan ingekaderde informatie, colleges, inleidingen en moeten ruimte krijgen voor zelfstudie
- Nemen afstand van het concrete en gaan inductief, abstraherend te werk
- Zijn goed in het verkennen van en analyseren van achtergrond informatie
- Zoeken naar relaties en verklaringen

Leerstijl 'beslissers'

Deelnemers met deze stijl:

- Zijn sterk in het vormen en praktisch toepassen van begrippen en regels in nieuwe situaties
- Leren goed via instructies en het uitvoeren ervan in praktische oefensituaties
- Kunnen goed abstracte ideeën omzetten naar concrete daden, ze gaan deductief te werk
- Houden emoties in toom en zijn zaakgericht
- Zijn sterk gericht op beslissingen nemen op basis van evaluaties

Leerkenmerken

Doener, accommoderende stijl:	Dromer, divergerende leerstijl:
<p>Gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Acties, doen➤ Het nemen van risico's➤ Stellen van eigen doelen➤ Maken van eigen programma <ul style="list-style-type: none">○ Past zich snel aan nieuwe situaties○ Vooral op mensen gericht○ Brede praktische interesse○ Is intuïtief en leert door te proberen○ Krijgt veel gedaan <p>Leervormen:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Ontwikkelingsleren door experimenteren○ Ervaringsleren <p>Voorkeur voor:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Experimenteren○ Simulaties	<p>Gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Mensen en menselijke processen➤ Beschouwing en verbeelding➤ Hier en nu ervaring➤ Bekijkt problemen van alle kanten <ul style="list-style-type: none">○ Kan ideeën genereren○ Verbeeldingskracht○ Moeilijk beslissen○ Sociaal en culturele interesse○ Behoeft aan klimaat waarin menselijke uitingen mogelijk zijn <p>Leervormen:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Belevingsleren○ Ervaringsleren <p>Voorkeur voor:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Rollenspel○ Groepsdiscussie

<ul style="list-style-type: none"> ○ Praktijkopdrachten <p>Mogelijke valkuil:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hard werken aan verkeerde zaken 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Videobespreking <p>Mogelijke valkuil:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ besluiteloos
--	--

<p>Besliser, convergerende leerstijl:</p> <p>Gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ideeën, begrippen, modellen, structureren ➤ denken, logisch handelen, beredeneren ➤ vraagt situaties die zekerheid bieden ➤ gericht op 1 oplossing voor 1 probleem <ul style="list-style-type: none"> ○ Past ideeën goed toe in de praktijk ○ Op dingen gericht ○ Op resultaten gericht ○ Regelen liever zonder dan met mensen <p>Leervormen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Belevingsleren via denkprocessen ○ Ervaringsleren <p>Voorkeur voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Gestructureerde oefeningen ○ Geprogrammeerde instructie ○ Excursie, demonstratie <p>Mogelijke valkuil:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Oplossen van het verkeerde probleem 	<p><i>Denker, assimilerende leerstijl</i></p> <p>Gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Waarnemen, beredeneren ➤ Opstellen van theorieën ➤ Doel waarnemen en in begrippen/modellen verwoorden <ul style="list-style-type: none"> ○ Houdt van logische theorieën ○ Niet emotioneel ○ Moeilijk beslissen ○ Brede wetenschappelijke interesse ○ Goed leerstof opnemen, samenvatten <p>Leervormen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Belevingsleren via waarnemen, beschouwen, verwerken, analyseren ○ Cognitief leren <p>Voorkeur voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoorcollege, lezing ○ Case-study ○ Literatuurstudie ○ Schrijfpoddrachten <p>Mogelijke valkuil:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Niet komen tot praktische toepassing
--	--